Sistemi baza podataka

Dr Ivan Luković
Dr Slavica Kordić
Vladimir Dimitrieski
Nikola Todorović
<u>Milica Todorov</u>ić

PL/SQL - KURSORI

Kursori u jezku PL/SQL

- Implicitni (SQL)
- Eksplicitni
 - Deklariše se programski
 - Njime se upravlja programski

Kursori u jezku PL/SQL

- Deklarisanje kursora
 CURSOR naziv_kursora [(lista_formalnih_parametara)]
 IS SELECT ...
- Otvaranje kursora
 OPEN naziv_kursora [(lista_stvarnih_parametara)];
- Preuzimanje torke kursora
 FETCH naziv_kursora INTO [var1, var2,... | record_var];
- Zatvaranje kursora
 CLOSE naziv kursora;

Funkcije ispitivanja statusa kursora

- naziv_kursora%FOUND
 - TRUE, ako je bar jedan red bio predmet poslednje fetch operacije, inače FALSE
- naziv_kursora%NOTFOUND
 - TRUE, ako ni jedan red nije bio predmet poslednje fetch operacije, inače FALSE
- naziv kursora%ROWCOUNT
 - broj redova, koji su bili predmet poslednje fetch operacije
- naziv_kursora%ISOPEN
 - TRUE, ako je kursor otvoren, a inače FALSE

Primer eksplicitno deklarisanog kursora

```
DECLARE
   Ukup plt NUMBER;
    L Mbr radnik.Mbr%TYPE;
    L Plt radnik.Plt%TYPE;
    CURSOR spisak_rad IS
                                                    -- eksplicitno deklarisani kursor
    SELECT Mbr, Plt
    FROM radnik
    WHERE Mbr BETWEEN 01 AND 99;
BEGIN
    Ukup Plt := 0;
    OPEN spisak_rad;
                                                    -- otvoren kursor, izvršava se SELECT
   LOOP
          FETCH spisak rad INTO L Mbr, L Plt;
                                                   -- dobavljanje naredne torke iz kursora
                                                    -- uslov izlaska iz petlje
          EXIT WHEN spisak rad%NOTFOUND;
          Ukup Plt := Ukup Plt + L Plt;
    END LOOP:
    CLOSE spisak_rad;
                                                    -- zatvoren kursor
    DBMS OUTPUT.PUT LINE('Plata je: ' || Ukup Plt);
END;
```

Primer eksplicitno deklarisanog kursora s parametrima i funkcijom %ROWCOUNT

```
DECLARE
   Ukup plt NUMBER;
   L tek red Radnik%ROWTYPE;
   -- kursor, deklarisan s parametrima
   CURSOR spisak rad (D gran Radnik.Mbr%TYPE, G gran Radnik.Mbr%TYPE) IS
   SELECT*
   FROM radnik
   WHERE Mbr BETWEEN D gran AND G gran;
BEGIN
   Ukup Plt := 0;
   OPEN spisak rad (01, 99);
                                                 -- otvoren kursor, izvršava se SELECT
   LOOP
          FETCH spisak rad INTO L tek red;
          EXIT WHEN (spisak rad%NOTFOUND) OR (spisak rad%ROWCOUNT > 5);
          Ukup Plt := Ukup Plt + L tek red.Plt;
   END LOOP:
   CLOSE spisak rad;
                                                  -- zatvoren kursor
   DBMS OUTPUT.PUT LINE('Plata je: ' || Ukup Plt);
END;
```

Zadatak

Napisati PL/SQL blok koji će:

Za svakog šefa ispišite njegove radnike

Rešenje

```
DECLARE
CURSOR sefovi
IS SELECT DISTINCT sef FROM radnik WHERE Sef IS NOT NULL;
CURSOR radnici (p. sef in number)
IS SELECT * FROM radnik WHERE sef = p sef;
v sef Radnik.sef%type;
v ime Radnik.ime%type;
v prz Radnik.prz%type;
v radnik Radnik%rowtype;
 BEGIN
  OPEN sefovi;
  LOOP
   FETCH sefovi INTO v sef;
   EXIT WHEN sefovi%NOTFOUND:
   SELECT ime, prz INTO v_ime, v_prz FROM radnik WHERE Mbr = v_sef;
   DBMS OUTPUT.PUT LINE(");
   DBMS OUTPUT.PUT LINE('Radnici kojima je sef '|| v ime || ' ' || v prz);
   DBMS OUTPUT.PUT LINE(");
   OPEN radnici(v sef);
   LOOP
    FETCH radnici INTO v_radnik;
    EXIT WHEN radnici%NOTFOUND:
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Ime zaposlenog' || 'je' || v_radnik.ime || '' || v_radnik.prz);
   END LOOP;
   CLOSE radnici;
  END LOOP:
  CLOSE sefovi;
 END;
```

Zadatak

Napisati PL/SQL blok koji će:

- Ispisati sve radnike koji rade u sektorima kojima rukovode Pera Perić, Savo Oroz i Đoka Đokić. Ukoliko neko od njih nije šef obavestiti korisnika o tome.
- Ispis rezultata treba da izgleda na sledeći način:

```
Radnici kojima je sef ...
Ime zaposlenog je ...
Ime zaposlenog je ...
Radnici kojima je sef ...
Ime zaposlenog je ...
```

Rešenje

```
DECLARE
CURSOR radnik sef (p sef in number)
IS SELECT * FROM radnik WHERE Sef = p sef;
v radnik Radnik%rowtype;
v mbr Radnik.mbr%type := 0;
v broj NUMBER;
BEGIN
  SELECT mbr INTO v mbr FROM radnik WHERE ime='Pera' and prz='Peric';
  SELECT COUNT(*) INTO v broj FROM radnik WHERE sef=v mbr;
  IF v broj = 0 THEN
   DBMS OUTPUT.PUT LINE('Pera Peric nije sef');
  ELSE
   DBMS OUTPUT.PUT LINE('Radnici kojima je sef Pera Peric');
   DBMS OUTPUT.PUT LINE(");
   OPEN radnik sef(v mbr);
   LOOP
    FETCH radnik sef INTO v radnik;
    EXIT WHEN radnik sef%NOTFOUND;
    DBMS_OUTPUT_LINE('Ime zaposlenog' || 'je' || v_radnik.ime || '' || v_radnik.prz);
   END LOOP;
   CLOSE radnik sef;
  END IF;
  DBMS OUTPUT.PUT_LINE(");
 -- nastavak na sledecoj strani
```

Rešenje

```
SELECT mbr INTO v mbr FROM radnik WHERE ime='Savo' and prz='Oroz';
 SELECT COUNT(*) INTO v broj FROM radnik WHERE sef=v mbr;
IF v broj = 0 THEN
 DBMS OUTPUT.PUT LINE('Savo Oroz nije sef');
 ELSE
  DBMS OUTPUT.PUT LINE('Radnici kojima je sef Savo Oroz');
  DBMS OUTPUT.PUT LINE(");
  OPEN radnik sef(v mbr);
  LOOP
   FETCH radnik sef INTO v radnik;
   EXIT WHEN radnik sef%NOTFOUND;
   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Ime zaposlenog ' || ' je ' || v_radnik.ime || ' ' || v_radnik.prz);
  END LOOP:
 CLOSE radnik sef;
 END IF:
 DBMS OUTPUT.PUT_LINE(");
SELECT mbr INTO v mbr FROM radnik WHERE ime='Djoka' and prz='Djokic';
 SELECT COUNT(*) INTO v broj FROM radnik WHERE sef=v mbr;
IF v broj = 0 THEN
 DBMS OUTPUT.PUT LINE('Djoka Djokic nije sef');
 ELSE
  DBMS OUTPUT.PUT LINE('Radnici kojima je sef Djoka Djokic');
  DBMS OUTPUT.PUT LINE(");
  OPEN radnik sef(v mbr);
  LOOP
   FETCH radnik sef INTO v radnik;
   EXIT WHEN radnik sef%NOTFOUND;
   DBMS_OUTPUT_LINE('Ime zaposlenog ' || ' je ' || v_radnik.ime || ' ' || v_radnik.prz);
  END LOOP:
  CLOSE radnik sef;
 END IF;
END;
```

Zadatak

Napisati PL/SQL blok koji će:

za zadati naziv projekta, za svakog radnika koji radi na tom projektu i ima broj časova rada veći od jedan povećati premiju za 10 posto. Ako radnik uopšte nema premiju dati mu premiju od 1000.

Rešenje

```
ACCEPT v NazivProj CHAR PROMPT 'Unesite naziv projekta'
DECLARE
 CURSOR radnici (p. spr in number)
 IS SELECT r.mbr FROM radnik r, radproj rp WHERE r.mbr = rp.mbr
   AND rp.spr = p spr AND rp.brc >1;
 v mbr Radnik.mbr%type;
 v spr Projekat.spr%type;
 BEGIN
  SELECT spr INTO v spr from projekat where nap = '&v NazivProj';
  OPEN radnici(v spr);
  LOOP
   FETCH radnici INTO v mbr;
   EXIT WHEN radnici%NOTFOUND:
   UPDATE radnik
   SET pre = NVL(pre*1.1,1000)
   WHERE mbr = v mbr;
  END LOOP:
  CLOSE radnici;
 END;
```

PL/SQL – SLOŽENI TIPOVI

Složeni tipovi podataka

- PL/SQL tip sloga
 - RECORD
- PL/SQL tip kolekcije
 - INDEX BY tables indeksirane tabele
 - NESTED tables "ugnježdene" tabele
 - VARRAY nizovi ograničene maksimalne dužine

PL/SQL tip sloga

- Deklarisanje
- TYPE type_name IS RECORD
 (field_declaration[, field_declaration]...);

2. identifier *type_name*;

PL/SQL tip sloga

• Referenciranje polja sloga

identifier.field_name

Primeri upotrebe promenljivih tipa sloga

```
DECLARE
  TYPE T ProjSlog IS RECORD(
    Spr Projekat.Spr%TYPE := 10,
    Nap Projekat.Nap%TYPE);
  V Proj T ProjSlog;
BEGIN
  SELECT Spr, Nap
  INTO V Proj
  FROM Projekat
  WHERE Spr = V Proj.Spr;
  DBMS OUTPUT_LINE('Naziv projekta je: ' ||
  V Proj.Nap);
END;
```

%ROWTYPE atribut

- Deklariše promenljivu prema kolekciji kolona u tabeli ili pogledu baze podataka
- Ispred %ROWTYPE može da stoji ime tabele, pogleda ili kursora
- Polja u slogu imaju isti naziv i tip podatka kao i kolone u tabeli ili pogledu

Sintaksa

identifier table%ROWTYPE;

Primeri upotrebe promenljivih tipa sloga

```
DECLARE
 V Proj Projekat%ROWTYPE;
BEGIN
 SELECT *
 INTO V Proj
 FROM Projekat
 WHERE Spr = 10;
END;
```

PL/SQL tip indeksirane tabele

Deklarisanje

```
TYPE type_name IS TABLE OF
{column_type | variable%TYPE
| table.column%TYPE} [NOT NULL]
| table%ROWTYPE
[INDEX BY BINARY_INTEGER];
identifier type_name;
```

PL/SQL tip indeksirane tabele

Referenciranje elementa tabele (niza)

```
identifier(index)
identifier(ind1)...(indn) - za višedimenzionalne strukture
```

 Referenciranje polja sloga, koji predstavlja element tabele (niza)

```
identifier(index).field_name
```

Metode (operacije) nad promenljivama tabelarnog tipa

COUNT	Ukupan broj elemenata kolekcije
EXISTS(n)	Indikacija postojanja n-tog elementa kolekcije
EXTEND(n)	Alokacija prostora za novih n članova tabele – obavezno kada se ne koristi INDEX BY deklaracija indeksa tabele.
FIRST	Indeks prvog elementa kolekcije
LAST	Indeks poslednjeg elementa kolekcije
PRIOR(n)	Indeks prethodnog elementa kolekcije, u odnosu na n
NEXT(n)	Indeks narednog elementa kolekcije, u odnosu na n
DELETE[(n [, m])]	Brisanje svih, ili samo n-tog, ili intervala od n-tog do m-tog elementa iz kolekcije. Oslobađa se memorijski prostor.
TRIM[(n)]	Brisanje poslednjeg, ili n poslednjih elemenata iz kolekcije ("odsecanje" kolekcije) i oslobađanje memorijskog prostora.

Metode (operacije) nad promenljivama tabelarnog tipa

Referenciranje metode

identifier.method_name[(parameters)]

```
DECLARE
  TYPE T_Tab IS TABLE OF VARCHAR2(20)
       INDEX BY BINARY_INTEGER;
  Tab T Tab:
  i BINARY INTEGER;
BEGIN
  Tab(1) := 'DEJAN';
  Tab(3) := 'NENAD';
  Tab(-1) := 'MARKO';
  Tab(5) := 'ACA';
  Tab.DELETE(1);
  i := Tab.FIRST;
  WHILE I IS NOT NULL LOOP
       DBMS_OUTPUT_LINE(i || '. ' || Tab(i));
       i := Tab.NEXT(i);
  END LOOP;
  DBMS_OUTPUT_LINE(NVL(TO_CHAR(i), 'i ima NULL vrednost.'));
END;
```

```
DECLARE
   TYPE T Slog IS RECORD(
     Naziv VARCHAR2(50),
     BrojStudenata NUMBER := 0);
   TYPE T Tab IS TABLE OF T Slog
         INDEX BY BINARY INTEGER;
   Tabela T Tab;
   i BINARY INTEGER;
BEGIN
    Tabela(1).Naziv := 'Napredno serversko programiranje';
    Tabela(1).BrojStudenata := 12;
    Tabela(2).Naziv := 'Informacioni sistemi';
    Tabela(2).BrojStudenata := 8;
     i := Tabela.FIRST:
     WHILE i <= Tabela.LAST LOOP
         DBMS_OUTPUT.PUT('Broj studenata koji slusa predmet ');
        DBMS OUTPUT.PUT("" ||Tabela(i).Naziv || "" je ');
        DBMS OUTPUT.PUT LINE(Tabela(i).BrojStudenata);
         i := Tabela.NEXT(i);
   END LOOP:
END:
```

```
DECLARE
    TYPE T_Tab IS TABLE OF VARCHAR2(20);
    Tab1 T Tab := T Tab();
    Tab2 T Tab := T Tab('Janko', 'Jana');
   i BINARY INTEGER;
BEGIN
    Tab1.EXTEND(5);
    Tab1(1) := 'Ana';
    Tab1(3) := 'Bora';
    -- Tab(-1) := 'Cane'; NIJE MOGUĆE! Indeks ugneždenih tabela može ići samo od 1!
    Tab1(5) := 'Darko';
   i := Tab1.FIRST:
   WHILE i <= Tab1.LAST LOOP
          DBMS OUTPUT.PUT LINE(i || '. ' || Tab1(i));
          i := Tab1.NEXT(i);
    END LOOP;
    i:= Tab2.FIRST:
   WHILE i <= Tab2.LAST LOOP
          DBMS OUTPUT.PUT LINE(i || '. ' || Tab2(i));
          i := Tab2.NEXT(i);
    END LOOP:
END;
```

```
DECLARE
  TYPE T Tab1 IS TABLE OF NUMBER;
  TYPE T Mat1 IS TABLE OF T Tab1;
  Mat1 T Mat1 := T Mat1(T Tab1(1, 2), T Tab1(3, 4), T Tab1(5, 6));
  Tab1 T Tab1 := T Tab1();
BEGIN
   Tab1.EXTEND(2);
   Tab1 := Mat1(2);
   DBMS OUTPUT_LINE(Mat1(3)(2));
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(Tab1(1));
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(Tab1(2));
    Mat1.EXTEND(2);
    Mat1(4):=T Tab1(7,8);
    Tab1.EXTEND(1);
    Tab1(3) := 10;
    DBMS_OUTPUT.PUT_LINE(Tab1(3));
    Mat1(3)(2) := 2;
    DBMS_OUTPUT_LINE(Mat1(3)(2));
END:
```

```
DECLARE
  TYPE T Tab1 IS TABLE OF NUMBER INDEX BY
  BINARY INTEGER;
  TYPE T Mat1 IS TABLE OF T Tab1 INDEX BY
  BINARY INTEGER;
  Mat1 T Mat1;
  Tab1 T Tab1;
BEGIN
  Mat1(1)(1) := 1;
  Mat1(1)(2) := 2;
  Tab1 := Mat1(1);
  DBMS OUTPUT.PUT LINE(Mat1(1)(1));
END;
```

Kursorska FOR petlja

```
FOR record_var IN naziv_kursora
[(lista_stvarnih_parametara)] LOOP
statement1;
statement2;
....
END LOOP;
```

Kursorska FOR petlja

- Obavezna deklaracija kursorskog područja
- Automatsko otvaranje, preuzimanje torki i zatvaranje kursora
- Slogovsku promenljivu record_var nije potrebno eksplicitno deklarisati

Primer eksplicitno deklarisanog kursora s parametrima i upotrebe kursorske FOR petlje.

```
DECLARE
  Ukup Plt NUMBER;
  CURSOR spisak rad (D gran radnik.Mbr%TYPE,
       G gran radnik.Mbr%TYPE)
  IS
  SELECT *
  FROM radnik
  WHERE Mbr BETWEEN D_gran AND G_gran;
BEGIN
  Ukup Plt := 0;
  FOR p_tek_red IN spisak_rad (01, 99) LOOP
       Ukup_Plt := Ukup_Plt + p_tek_red.Plt;
  END LOOP;
  DBMS OUTPUT.PUT LINE('Plata je: ' || Ukup Plt);
END;
```

Kursorska FOR petlja sa implicitnom deklaracijom kursora

```
FOR record_var IN (SELECT ...) LOOP statement1; statement2; ....
END LOOP;
```

Kursorska FOR petlja sa implicitnom deklaracijom kursora

- Kursorsko područje se ne deklariše eksplicitno
- Automatsko otvaranje, preuzimanje torki i zatvaranje kursora
- Slogovsku promenljivu record_var nije potrebno eksplicitno deklarisati

Primer upotrebe kursorske FOR petlje, s implicitno deklarisanim kursorom

```
DECLARE
    Ukup Plt NUMBER;
BEGIN
  Ukup Plt := 0;
  FOR p tek red IN (SELECT * FROM radnik
      WHERE Mbr BETWEEN 01 AND 99) LOOP
           -- otvoren kursor, izvršava se SELECT
      Ukup Plt := Ukup Plt + p tek red.Plt;
  END LOOP; -- zatvoren kursor
  DBMS OUTPUT.PUT LINE('Plata je: ' | Ukup Plt);
END;
```

Zadaci

 Napisati PL/SQL blok koji će preuzeti sve torke iz tabele Projekat i prebaciti ih u PL/SQL tabelarnu kolekciju. Zatim će, redom, odštampati sve elemente tako dobijene tabelarne kolekcije.

Rešenje prvog zadatka

```
DECLARE
   TYPE T_Projekat IS TABLE OF Projekat%ROWTYPE
      INDEX BY BINARY INTEGER;
   Tabela T Projekat;
    i BINARY INTEGER:=0;
BEGIN
   FOR rec IN (SELECT * FROM Projekat) LOOP
     Tabela(i):=rec;
     i:=i+1:
   END LOOP;
   i:= Tabela.FIRST;
   WHILE IS TABLE AST LOOP
     DBMS_OUTPUT_LINE('Naziv projekta: ' || Tabela(i).nap);
     DBMS OUTPUT.PUT LINE('Sifra rukovodioca: ' | Tabela(i).ruk);
     DBMS_OUTPUT_LINE('Narucilac projekta: ' || Tabela(i).nar);
     i:=Tabela.NEXT(i);
   END LOOP;
END;
```

Zadaci

 Napisati PL/SQL blok koji će preuzeti sve torke iz tabele Projekat, uređene u opadajućem redosledu šifri projekata, i prebaciti ih u PL/SQL tabelarnu kolekciju. Uz svaku preuzetu torku iz tabele Projekat, treba inicijalizovati novu kolekciju koja će sadržati skup svih matičnih brojeva radnika, koji su angažovani na datom projektu. Zatim treba, redom, odštampati sve torke iz kolekcije projekata, a uz svaku torku iz kolekcije projekata treba prikazati matične brojeve svih radnika koji su angažovani na tom projektu.

Rešenje drugog zadatka

```
DECLARE
TYPE T Projekat IS TABLE OF
 Projekat%ROWTYPE INDEX BY BINARY INTEGER;
TYPE T SifRad IS TABLE OF
 Radnik.mbr%TYPE INDEX BY BINARY INTEGER;
TYPE T Radnici IS TABLE OF
 T SifRad INDEX BY BINARY INTEGER;
TabelaP T Projekat;
TabelaR T Radnici;
i BINARY INTEGER:=0;
i BINARY INTEGER:=1;
BEGIN
FOR rec IN (SELECT * FROM Projekat ORDER BY spr DESC) LOOP
 TabelaP(i):=rec;
 FOR rec1 IN (SELECT mbr FROM RadProj WHERE spr = rec.spr) LOOP
  TabelaR(i)(j):=rec1.mbr;
  j:=j+1;
 END LOOP:
 i:=i+1;
END LOOP:
i:= TabelaP.FIRST;
WHILE i<=TabelaP.LAST LOOP
 DBMS OUTPUT.PUT LINE('Naziv projekta: ' || TabelaP(i).nap);
 DBMS OUTPUT.PUT LINE('Sifra rukovodioca: ' | TabelaP(i).ruk);
 DBMS OUTPUT.PUT LINE('Narucilac projekta: ' | TabelaP(i).nar);
 j:= TabelaR(i).FIRST;
 WHILE j<=TabelaR(i).LAST LOOP
  DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Maticni broj radnika: ' || TabelaR(i)(i));
  j:= TabelaR(i).NEXT(j);
 END LOOP:
 i:=TabelaP.NEXT(i);
END LOOP;
END;
```

Rešenje drugog zadatka

```
DECLARE
TYPE T SifRad IS TABLE OF
 Radnik.mbr%TYPE INDEX BY BINARY INTEGER;
TYPE T Projekat IS RECORD (
 ProjPodaci Projekat%ROWTYPE,
 Radnici T SifRad);
TYPE T Projekti IS TABLE OF
 T Projekat INDEX BY BINARY INTEGER;
TabelaP T Projekti;
i BINARY INTEGER:=0;
i BINARY INTEGER:=1;
BEGIN
FOR rec IN (SELECT * FROM Projekat ORDER BY spr DESC) LOOP
 TabelaP(i).ProjPodaci:=rec;
 FOR rec1 IN (SELECT mbr FROM RadProj WHERE spr = rec.spr) LOOP
  TabelaP(i).Radnici(j):=rec1.mbr;
  j:=j+1;
 END LOOP:
 i:=i+1;
END LOOP:
i:= TabelaP.FIRST:
WHILE i<=TabelaP.LAST LOOP
 DBMS OUTPUT.PUT LINE('Naziv projekta: ' || TabelaP(i).ProjPodaci.nap);
 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Sifra rukovodioca: ' || TabelaP(i).ProjPodaci.ruk);
 DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Narucilac projekta: ' || TabelaP(i).ProjPodaci.nar);
 DBMS OUTPUT.PUT LINE(");
 IF TabelaP(i).Radnici.COUNT != 0 THEN
  DBMS OUTPUT.PUT LINE('Radnici: ');
  DBMS OUTPUT.PUT LINE(");
  j:= TabelaP(i).Radnici.FIRST;
  WHILE j<=TabelaP(i).Radnici.LAST LOOP
   DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Maticni broj radnika: ' || TabelaP(i).Radnici(j));
  j:= TabelaP(i).Radnici.NEXT(j);
  END LOOP:
  DBMS OUTPUT.PUT LINE('Nijedan radnik ne radi na projektu "' || TabelaP(i).ProjPodaci.nap || "'.');
 END IF:
 i:=TabelaP.NEXT(i);
 DBMS OUTPUT.PUT LINE(");
END LOOP:
END;
```

Zadatak

 Napisati PL/SQL blok koji će prikazati koliko radnika nema ni najmanju ni najveću platu.

Rešenje

```
declare
    platamin radnik.plt%type;
    platamax radnik.plt%type;
    ukupno NUMBER;
begin
    ukupno:=0;
    select min(plt) into platamin from radnik;
    select max(plt) into platamax from radnik;
    DBMS_OUTPUT_LINE('Min plata: ' || platamin);
    DBMS_OUTPUT_LINE('Max plata: ' || platamax);
    for rec in (select * from radnik) loop
       if (rec.plt > platamin and rec.plt < platamax) then
        ukupno:=ukupno+1;
       end if:
    end loop;
    DBMS_OUTPUT_LINE('Broj radnika: ' || ukupno);
end;
```